

Een belangrijke conclusie van de deelnemers aan de discussiesessies was dat we eigenlijk maar heel weinig onderzoek doen naar de behoefte van de gebruiker, en hoe we open content beter vindbaar en toegankelijk kunnen maken. Dit zijn twee kanten van dezelfde medaille en zouden daarom ook meer in samenhang onderzocht moeten worden.

Tijdens het slotwebinar werd kort ingegaan op mogelijkheden voor samenwerking en onderzoek op deze belangrijke thema's.

Open educational resources

Sylvia Moes (Vrije Universiteit Amsterdam) deelde informatie over de [werkgroep Bibliotheken Open & Online Onderwijs](#) - waarin UKB, SHB en SURF samenwerken – alsook de [versnellingszone 4 “Naar digitale \(open\) leermaterialen”](#). Beide landelijke initiatieven werken nauw samen en richten zich op de versterking van de rol van bibliotheken bij het publiceren van open leermaterialen en de ondersteuning van docenten hierbij. In dit kader is afgelopen zomer, onder 26 vak-communities input opgehaald over de behoefte van docenten aan ondersteuning vanuit de bibliotheek. Hieruit kwam een heel palet aan wensen naar voren: ondersteuning bij het maken van nieuwe leermiddelen, het opzetten van kwaliteitskeurmerken, meehelpen met stappenplannen, metadatering, auteursrechten, en nog veel meer. Met deze feedback worden dit jaar [workshops](#) georganiseerd over de verschillende onderwerpen. Om de leermaterialen beter vindbaar te maken bouwt SURF, met input van de werkgroep BOOO, aan een landelijk platform: EduSources. Sylvia deelde ook het goede nieuws dat een voorstel om auteurtools en een ondersteuningsloket voor docenten in te richten net goedgekeurd was. Instellingen kunnen aan dit 2-jarig project meedoen en de voorwaarden voor deelname worden binnenkort kenbaar gemaakt op de site van de versnellingszone 4. Sylvia riep belangstellenden op zich bij haar aan te melden.

Wie gebruikt open content?

Titia van der Werf (OCLC Research) haakte aan op de behoefte aan meer kennis over de gebruiker van open content.

Vanuit OCLC wordt doorlopend onderzoek gedaan naar gebruikers, hun (technologische) referentiekader en de manieren waarop ze met content omgaan. Titia lichtte toe dat in [onderzoeksrapporten](#) uit de laatste jaren een beeld naar voren komt van gebruikers die in hun zoekgedrag en de manier waarop ze content consumeren beïnvloed worden door gemak: gemak kan de keuze van de informatiebron, de tevredenheid met deze bron, het gebruik en de toewijzing van tijd aan de informatiebron beïnvloeden. Een verrassende bevinding is dat uitgerekend in deze digitale wereld, de bibliotheek een belangrijke rol kan spelen in het smeden van relaties met gebruikers en het duiden van de context van digitale bronnen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat gebruikers het liefst contact opnemen met vertrouwde personen wanneer ze hulp met specifieke informatie nodig hebben. Bovendien vervagen containers - zoals een boek, tijdschrift of blog - online en hebben jongeren moeite om de bron en de waarde van informatie te evalueren. Het onderzoek van OCLC Research geeft inzicht in percepties, gewoonten en verwachtingen van gebruikers en geeft aanbevelingen over hoe de bibliotheek zichzelf beter kan inbedden in de werkstroom van de gebruiker en daardoor beter kan inspelen op de situationele context waarin de gebruiker zich bevindt.

Zoeken & vinden

Niet alles wat open is, is daarmee ook per definitie vindbaar of zelfs toegankelijk. Het creëren van open leermaterialen, en het ontsluiten van open collecties heeft alleen zin als gebruikers deze materialen weten te vinden. Dit is natuurlijk een bekend vraagstuk. Maar toch is dit onderwerp niet duidelijk binnen het UKB of SHB

belegd in een aparte werkgroep. Daarom zijn de organisatoren van de OCLC-UKB kennisdelingsreeks van plan om aan SHB- en UKB-bestuur de instelling van een tijdelijke werkgroep voor te stellen, met als voorlopige omschrijving:

SHB-UKB-OCLC willen samen werken aan het **verbinden van gebruikers van (open) informatie met aanbod van bibliotheken.**

We **doen onderzoek** naar de verwachtingen en het gedrag van verschillende gebruikersgroepen om deze beter te begrijpen en om de manier waarop bibliotheken content aanbieden hierop af te stemmen. De focus ligt op het zoeken en vinden van **online informatie** (met nadruk op open) voor **onderzoek en onderwijs**. De werkgroep zou bestaan uit leden afkomstig uit hogeschoolbibliotheken, universiteitsbibliotheken en OCLC Research.

Tijdens de plenaire slotsessie van de kennisdelingsserie werd deelnemers naar hun interesse in deelname aan zo'n werkgroep gevraagd, en eventuele kennis of ervaring die ze mee zouden kunnen brengen. Met een mooi aantal potentiële deelnemers die bereid zijn hun ervaring te delen kunnen we een vliegende start maken om verder te praten over een duidelijke opdracht.

Voor wie mee wil doen

Heeft u belangstelling en wilt u meedoen aan:

- 1) De UKB-SHB-SURF [werkgroep Bibliotheken Open & Online Onderwijs](#)? Neem dan contact op met Sylvia Moes (S.Moes@vu.nl).
- 2) De voorgestelde UKB-SHB-OCLC werkgroep Zoeken & Vinden van open content? Meld u aan via dit [formulier](#). Aanmelden kan tot 15 april 2021.

Komen er nog meer OCLC-UKB kennisdelingsreeksen?

Na deze succesvolle kennisdelingsserie zou het mooi zijn om dit ingeslagen pad voort te zetten en na te denken over nieuwe thema's voor een volgende kennisdelingsserie. Gelukkig kwamen de deelnemers aan het slot-webinar met een aantal mooie ideeën voor toekomstige onderwerpen. We houden u op de hoogte over vervolgpplannen.

Met deze kennisdelingssessie hebben we een prachtige start gemaakt voor een succesvolle samenwerking en het uitwisselen van inzichten en inspiratie in de toekomst!

De opkomst van open content

Het belang van open access, open data en meer in het algemeen open content is recent toegenomen door factoren zoals nationale stimuleringsregelingen en COVID-19. Deze verschuiving naar meer open content vereist aanpassingen in de werkzaamheden, prioriteiten, collecties en diensten van bibliotheken. Hoe bewegen bibliotheken actief mee met deze verschuiving? OCLC en UKB willen een discussie op gang brengen aan de hand van een aantal bevindingen en vragen die naar voren zijn gekomen bij de uitwerking van [de Nederlandse uitkomsten van de enquête](#).

[Kijk op de website voor de opnames en blogposts van eerdere bijeenkomsten.](#)